Ч. 194 (11.485). Львів, неділя 1. вересня 1929. Оплачено готівкою (Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem). Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леїв, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Після порозуміння в Газі.

Львів, 31. серпня 1929.

По трьох тижнях довгих і тяжких нарад, що нерідко погрожували розбиттям, прийшло нарешті в Газі до порозуміння. Конференція делеґатів чотирьох держав устійнила вкінці по безконечних торгах суму репараційних сплат, яку кожна з тих держав має одержати від Німеччини і таким чином осягнено фінансове порозуміння, вижидане з тугою всіми заінтересованими державами. В Газі заакцептовано в основі плян Юнґа і тимсамим poладнано справу відшкодувань.

Найбільші торги й тертя в Газі йшли між представником Анґлії Сновденом і делеґатами французькими. Інші вірителі німецьких репарацій були там тільки асистентами французьких представників. Порозуміння осягнено таким робом, що Сновден, який до самого кінця завзято боронив англ. жадань, зредукував кінець-кінців свої домагання зі 100 проц. на 80 проц., а зате Франція, Італія і Бельгія, що з початку оферували англійському канцлерові скарбу тільки 40 проц., примушені були піднести свої концесії на повних 100 проц., бо в остаточному компромісі погодилися на домагання Анґлії у 84 проц. Таким чином успіх Анґлії в цій конференції очевидний.

Щодо німецької делеґації, яка була в Газі довший час тільки німим обсерватором, чекаючи, аж її партнери погодяться між собою, то вона осягнула в даних умовинах те, що було можливе. Німеччині залежить у першу чергу на звільненні від окупаційних військ смуги Райну і цю справу вирішено в Газі в позитивному для неї змислі. Коли німецькі представники й поробили в Газі деякі нові, дрібні зрештою уступки, то тільки під умовою, що окупаційні війська заберуться якнайскорше з німецької території. Опорожнення тої території з французьких, анґлійських і бельґ. військ зачнеться певно вже небавком, як лише в заінтересованих державах буде ратифікований плян Юнґа. Найпізніше заберуться окупаційні війська з Надренії до кінця червня 1930-го року.

Порозуміння в Газі між вичисленими державами означає звільнення Европи від морального тягару окупації німецької Надренії й остаточне упорядкування складної проблеми репарацій і їх розподілу між поодиноких вірителів. Одночасно в Газі занотовано наново спілку держав з Німеччиною включно, яка пануватиме над господарським життям цілої Европи й експльоатуватиме далі всі ті слабші держави, що є в орбіті її господарських і політичних впливів. Таким чином порозуміння в Газі є просто завершенням зусиль головних міжнародніх господарських потуг в напрямі привернення передвоєнної господарської системи в Европі.

Означе вага гаґського порозуміння не тільки під господарським оглядом. Не менше значіння має це порозуміння і під політичним оглядом. Адже анґлійсько-німецько-італійсько-бельгійське порозуміння означає не що інше, як ліквідацію всього того велитенського капіталу, що його зібрали собі після програної німцями війни держави-переможці. Осягнене на днях порозуміння в Газі підносить знову Німеччину на один щабель вище в очах цілого світа і мабуть не треба буде довго ждати й на здійснення чисто політичних постулятів німецького народу. Про те, що Німеччина, позбувшись чужої окупації з власної території, матиме вільніші руки для ділання на інших відтинках своєї дипльоматичної (і недипльоматичної) праці, а також більше внутрішньої сили до такої праці, згадуємо тільки мимоходом.

Відчувають це якнайкраще поляки. Вся польська преса без виїмку не скриває свого невдоволення задля довершеного порозуміння, тимбільше, що в польських політичних кругах раховано на те, що конференція в Газі розлетиться. Вислів свому невдоволенню й розчаруванню дає нинішня польська преса як у Варшаві, так і в інших містах, а деякі пресові органи навіть накидаються на польські політичні чинники, зокрема на міністра закордонних справ Залеського, за те, що Польща була в Газі цілком ізольована. Особливо різко виступає в цій справі вшехпольсько-народова преса, яка пише, що наслідком відомої політики польського уряду й тактики Пілсудського Польщу в Газі не тільки ізольовано, але й заломано навіть поважно союз між Францією і Польщею. Найбільше-ж болить і лякає польську пресу те, що Німеччина, маючи тепер свобідні руки, поведе вже в недалекому часі вдесятеро збільшену експанзію на схід, з чим прийдеться Польщі боротися скорше чи пізніше на життя і смерть.

Конґрес національних меншостей у Женеві.

Дальші інформації про хід конґресу.

У берлінському щоденнику „Берлінер Таґеблят" з 28. серпня в телеграмі власного кореспондента цього щоденника з Женеви читаємо: „На конґресі національних меншостей зложили представники литовців з Виленщини декларацію, в якій стверджують, що литовське населення цієї области, хоч становить там більшість, то важко терпить у культурному і господарському відношенні. І тому литовське населення Виленщини хоче активно співпрацювати у розвязуванні національно-меншостевої проблеми, не зміняючи при тім свого становища у виленській справі, якою конґрес займатися не може. Генеральний секретар конґресу д-р Амменде обговорював основно діяльність ріжнородних міжнародніх організацій в ділянці меншостевого питання. Відносно національно-меншостевої політики Радянського Союзу він підкреслив, що небезпека тієї політики лежить у тім, що від радянсько-російської меншостевої політики виходить комуністична пропаґанда".

У „Берлінер Таґеляті" з 29. серпня читаємо знов таке телеграфічне звідомлення про конґрес з Женеви: „Пятий европейський конґрес національних меншостей закрився нині (29. серпня) пополудні. В дискусіях виявилася загальна думка про те, що мадридські рішення (Ради Ліґи) уявляють собою вправді деякий поступ у національно-меншостевій процедурі (Ліґи Націй), але додатнього до наглячо необхідної потреби остаточно розвязати меншостеву проблему виносять незвичайно мало. Тому поглядові дає вислів відповідна резолюція, в якій сказано, що забезпечення національно-культурних і громадських прав для національних меншостей мусить стати обовязково одною з підвалин европейського правопорядку і що для дальшого розвитку і загального реґулювання національно-меншостевого законодавства треба створити окрему установу при Лізі Націй. Конґрес ще раз виявляє своє бажання й охоту співпрацювати над мирною розвязкою національно-меншостевої проблеми. В іншій резолюції висловлено думку, про потребу зорганізування европейського союзу національно-меншостевих журналістів. А далі в тій-же резолюції висловлено надію, що цей союз буде покликаний до того, щоби активно співпрацювати над зближенням европейських народів.

З черги принято резолюцію про необхідність створення европейського інституту для дослідів національної проблеми. Якнайскоріше здійснення цієї останньої постанови доручено екзекутиві конґресу".

Стільки вісток з конґресу подає „Берлінер Таґеблят".

Польська Аґенція Телеграфічна (ПАТ) подає з Женеви під датою 29. серпня таке „звідомлення" з конґресу: „Темою нинішньої дискусії в комісії конґресу національних меншостей була так звана „берлінська декларація", ухвалена національними меншостями з Німеччини і доручена конґресові. Кермуючі кола конґресу роблять заходи, щоби меншости з Німеччини приступили до конґресу, бо недостача тих меншостей на конґресі зменшує (?) з року на рік його значіння на міжнародній арені. Приступлення цієї групи до конґресу залежне від становища конґресу до берлінської декларації, яка містить такі напрямні для конґресу: 1) До організації можуть бути допущені тільки ті меншостеві групи, які признають повну льояльність у відношенні до держав, в яких живуть; 2) понехання конґресом усякої політичної акції; 3) спрямування діяльности організації на терен оборони культурних інтересів европейських меншостей.

Наради комісії відбувалися при зачинених дверях. З поголосок, що курсували в кульоарах, виходить, що німецькі делеґати не брали участи в дискусії над декларацією. Дискусія була оживлена. На думку Моцкіна, берлінська декларація покривається з деклараціями останніх конґресів.

Ніхто за декларацією в часі дискусії не висказався (за берлінською!). Навман висловив думку, що за декларацією криються політичні тенденції. Райх баґателізує справу. Натомісць пос. Ґрінбавм критикував декларацію дуже гостро і назвав її згідно з одною поголоскою провокаційною, а згідно з другою провокаторською. На внесення провідника Вільфана понехано пропозицію для пленума конґресу на відкинення берлінської декларації, не бажаючи таким чином унеможливляти меншостям з Німеччини приступлення до конґресу".

Такі інформації Польської Аґенції Телеграфічної, що є офіціяльною польською аґенцією, про женевський зїзд. Прочитавши їх і порівнавши з інформаціями „Берлінер Таґеблятту", відразу бачиш, в чім діло та чому ПАТ інформує на підставі кульоарних поголосок про те, на чім полякам так дуже залежить, тобто про т. зв. берлінську декларацію, про яку була недавно мова на сторінках „Діла".

Крім того інформує ПАТ ще про невдачу посла Богуславського в Женеві. В дотичній телеграмі ПАТ-ої з Женеви під датою 29. серпня читаємо: „Пос. Богуславський, як парляментарист був допущений до участи в меншостевому конґресі і першого дня дістав відповідну леґітимацію. Однак потім президія конґресу счеркнула його з листи учасників і не запрошувала на комісії. В постанові, яка його виключає з конґресу, висунені політичні мотиви. Постанова спричинена інтриґами „українців". Проти цього внесли енерґійний протест словянські меншости".

Ось і всі чергові інформації про конґрес. Вони всетаки дещо богатші у конкретні відомости від вчорашніх.

Закарпаття.

Мстяться за зїзд української молоді.

Ужгородська „Свобода" приносить під повищою назвою таку знаменнту замітку: „Чищення української землі від рідного елементу прибирає чимраз ширші розміри. Пани положення хочуть показати, що воля нашого народу, виявлена на зїзді молоді, яка протестувала проти переслідування українських культурних робітників і проти викидування їх з нашої землі, — це для них „ніщо", бо вони пани на цій землі і роблять, що захочуть. Останніми днями виповіли право побуту на нашій землі заслуженому професорові **С. Черкасенкові** та його **дружині**, професорові ужгородської гімназії **Бачинському**, який був організатором „Пласту" і організаторові „Просвіти" **Дівничові**. Крім того усувають з на-

шої землі артиста театру „Просвіти" Самойловича, виповіли державну службу професорові гімназії в Берегові Василеві Пачовському і учителеві школи із Сваляви Балицькому. Пани думають, що тим убють наш національний розвиток, або бодай залякають нас, позбавивши нашу землю найкращих культурних робітників. Але ні, пани! Це нас ні не зломить, ні не знищить у нас того, що у громадянина незнищиме, коли він має бути добрим патріотом. Звертаємо цим увагу розважніших чинників на цей акт нищення людей, яким наш нарід винен тільки вдячність і які, до речі кажучи, зіаду молоді не робили і взагалі не мали до нього ніякого ні посереднього ні безпосереднього відношення".

ЗАМІТКИ і ВІДГУКИ.

Чим радуються сензаційні органи?

Рівночасно в двох львівських санаційних органах, а саме у „Слові Польськім" і в „Дзєнніку Львовскім" появилися однозвучні замітки, — в першому під назвою: „Декларація вуйтуф рускіх в воєвудстве станіславовскім", а в другім під написом: „Характеристичне ішєнви жиця руского". — такого змісту: „У звязку з поміщеною в свому часі заміткою про люстрацію снятинського повіту, переведену воєводою д-ром Наконечніковим - Клюковським у днях 5. і 6. серпня ц. р., подаємо додатково промову, яку виголосив війт громади Задубровець, Василь Загарук, а яка то промова свідчить про приязні настрої „руского" населення: „В імени громади Задубровець складаю пану Воєводі голд і честь, як також запевнення, що на жадання Річипосполитої Польської станемо всі до диспозиції як один муж. Колот спокою і ріжниць народових ганьбимо, як також бажаємо жити зі всіми горожанами Річипосполитої Польської. Витаємо пана воєводу яко достойника і представителя уряду сердечно словянським звичаєм хлібом і сіллю". Наведений текст подаємо дослівно за обома названими в горі органами, де він поданий у такій формі по українськи тільки у польській транскрипції.

Видно велику силу уявляє собою українська селянська маса, коли навіть такий (як вище наведений) привіт одного війта на санаторів робить аж таке велике враження, що вони вважають за доцільне публікувати промову в характері якогось надзвичайного політичного сукцесу. Більше на маргінесі цього листа писати хіба не треба.

Жіночий мировий конґрес.

Прага, 26. серпня 1929.

Дня 24. ц. м. розпочалися в Празі в будинку Аґрарної Палати наради VI. Конґресу Міжнародньої Жіночої Ліґи миру і свободи. На Конґрес приїхало біля 200 делеґаток із 20 держав світу, між ними з Далекого Сходу: з Китаю, Японії та Індії. Найчисленніші є делеґації з Англії, Зединених Держав Америки, Німеччини та Чехословаччини.

Нарадами проводить голова Міжнародньої Ліґи, американка місс Джейн Аддамс, яка приїхала на конґрес не вважаючи на свої старечі літа та недугу. Між учасницями стрічаємо багато визначних пацифісток і відомих діячок ріжних націй, між ними великий відсоток посолок (нпр. англійська посолка Еллен Вількінсон, канадійська Аґнес Мек Фейл, бельгійська Лісі Дежарден, данська Гельґа Лярсен, австрійська Еммі Фрайндліх). З трьох міжнародніх мов переважає на конґресі мова англійська.

Зовнішні рямці конґресу дуже скромні. На відкритті не було ніяких офіційних привітів від чеського уряду ні господарів м. Праги, ніяких прапорів, музики, ні інших зовнішніх акцесорій, що підносять блеск міжнародніх зіздів. Дуже характеристичним моментом є недостача всякого зацікавлення конґресом серед чеської публики і преси. На вечірньому мітинґу дня 24. серпня, саля „Народнього Дому" до половини порожна і двічі повторяються з боку публики спроби закаламутити протестаційними окликами хід нарад. Пацифістичні ідеї не захоплюють чеської публики.

Слідні також внутрішні тертя в проводі Ліґи між радикальним і поміркованим напрямком пацифізму та між приклонницями комунізму і ліберальної демократії. Кілька національних секцій Ліґи представляють собою картину повної ворожнечі. Наслідком ідеольоґічного розбиття Ліґи та недостач організаційного апарату, за що відповідальність паде на чеську секцію, конґрес робить враження радше невеликого зізду ніж міжнародного конґресу.

Програмка конґресу так уложена, що перед полуднем відбувається ділова частина, себ-то звіти, вибори і т. і., а після полудня ідеольоґічні реферати на пацифістичні теми. Перший день, себ-то 24. серпня, присвячений був справі розброєння, день 25. справі конфліктів, що повстають на господарськім і соціяльнім підкладі, третього дня обмірковувано політичні причини ворожнеч та методи їх мирного полагодження. Слід підкреслити високий рівень рефератів та чимало знаменитих промовниць.

Українські делеґатки беруть пильну участь у нарадах конґресу та мають свої заступниці в двох конґресових комісіях (всіх комісій разом працює вісім); а саме на внесок п. Зеленевської вибрано п-ню Б. Баран до резолюційної комісії, а п. Залізняк до комісії пляну майбутньої праці. Дня 26. серпня, коли кожна національна секція дістала 3 хвилини часу для представлення своєї діяльности, здала звіт в імени української делеґації п. Б. Баранова.

Крім цього бере участь у конґресі в характері референтки, запрошеної Екзекутивою Ліґи, п. посолка М. Рудницька. П. Рудницька виголосила дня 26. серпня (у частині програми про політичні конфлікти) реферат на тему: „Національне питання і його мирна розвязка". Реферат був принятий конґресом дуже прихильно. (Зміст реферату подамо в слідуючих числах „Діла". — **Ред.**).

В характері гостей прислухувалися нарадам конґресу п-ні проф. Софія Русова, п. З. Мірна і інші українки, що перебувають на еміґрації в Празі. Треба жаліти, що саме такі жінки, як загально шанована сеніорка нашого жіноцтва п. Русова та пос. М. Рудницька лишаються поза делеґацією. Для чужинок цей факт є зовсім незрозумілий.

У вестибулі Аґрарної Палати звертає на себе увагу столик „Українського Жіночого Союзу в ЧСР.", якого головою є п. З. Мірна. На столику приміщені ручні роботи в українськім національнім стилі, виконані членами Союзу, здебільша студентками вищих шкіл, які часто удержуються з праці власних рук. — **Н. І.**

Д-р ІВАН БРИК.

Зі Львова до Кембрідж.

Важко було мені переривати, чи точніше кінчити свої ферії, покидати село і спокій. Комуж із нас не любий спокій? Думаю, що щиро відчують мій настрій і ті, що відпочивають після тяжкої праці і ті, що свого спокою не нарушують нічим і ніколи. Цеж врештою одна з найхарактерніших прикмет нашого громадянства і тому... нам так добре.

Ну щож, — виїхав, бо треба було.

Дорога зі Львова до Кракова нецікава. Поїзд відійшов точно і їхав добре та заколисував нас до сну. А всі ми в моєму відділі їхали до Відня. Дорога далека, то й почали дрімати, а дехто й спати. Нараз стація Дембіца. В коридорі крик і... кондуктор відчиняє двері, ми зриваємося, аж у відділі „защебетали вже голосно дві панночки і „щебетали" про ріжні свої пригоди аж до Тарнова. Ми подивляли делікатність тих панночок і джентельменство кондуктора. Чи на три чверти години їзди совісно було нас будити? Та годі. Хто платить, має рівне право. І я пригадав собі, як то наші селяни товпляться по коридорах, по плятформах, вистоюють цілими годинами, щоби тільки не перешкоджати „панам". Жаль і соромно.

Чеська границя. Від Пржерова аж до Годовіна на місці вирубаних колись лісів величезні простори молодого ліса, лісових культур. От господарюють, не шкода і податків платити. Жаль і досада рвали моє серце, бо перед моїми очима живо станули жахливі картини повеней, обідрані з лісів наші гори, наші незреґульовані маленькі, але і страшні ріки. Ну, це теж господарка!

А дороги? Які вони рівні, гладкі, починаючи від Чехословаччини, кінчаючи на Англії. Чув я, що і в нас є на дороги окремі фонди, що власники авт платять високий податок. А тут ні доріг, ні ...грошей.

Дуже мені подобалися ті робітники, що працювали на залізничім шляху без сорочок. Те саме доводилося мені бачити і в Австрії і у Франції. І гиґієнічно, і економічно, і естетично. Миліше дивитися на здорове, мускулярне людське тіло, ніж на брудні, пірвані лахи. Чеський і французький робітник робить це вже хіба не з біди. Вміє цінити здоровля і кишеню.

А тепер загадка! Минаємо Гогенав. Питаю товариша подорожі віденця, що це там за фабрика. Довідуюся, що цукроварня, одна на всю Австрію. Очевидно, що запотребування покрити не може і тому спроваджують цукор з Польщі, але... але... в Австрії продають його дешевше, ніж у Польщі. Чи це дарунок із вдячности за колишню австрійсько-цісарську політику? В кожному разі ми платимо за той дарунок дуже дорого.

Або друга загадка. У Пржерові за 3 ч. к. 50 с. дістанете пару великих теплих ковбасок із досить великою булкою. Все те свіже, смачне, не тому, що ви голодні, а справді. А в нас? І не докупитеся, хоч свиней досить і експортують їх з Польщі сюди.

Міст на Дунаю і вже Відень. Який він тепер? А добре я знав його. З вікна поїзду бачите могутній, високий памятник Лясаля, і комплекс високих камяниць, збудованих громадою Відня. Такі доми, зовсім нове місто, є і в XVI. дільниці, а може ще й деінде. Вибудувала їх громада за гроші „льокаторського податку". Із нас живцем луплять той податок, відносно навіть дуже високий, і нема ані домів... ані грошей.

Відень, колись веселий, безжурний Відень посумнів, опустив голову. Лише будівлі, прегарний Рінґ, особливо частина де університет, ратуш, театр, парлямент, опера, музеї бурґ — свідчать про колишню силу, блеск і багацтво.

Рух на вулицях менший, хоч і через авта більш голосний. Коло 10-ої вночі життя завмирає. А колись Відень починав тоді щойно жити. Заходите в знайомий ресторан. Де колись їлось, сміх... пиво, тепер за столом ту і там по двох-трьох, вип'ють 2—3 пива і то „Лягер", не пільзнер, посидять спокійно і до дому. Життя дороге. Дорого і в крамницях і в каварнях, ресторанах, готелях. І нічого дивного. Відень подібний до відрізаної голови, яка держиться ще одною жилою.

Ех, Відень, Відень! старий грішник, тяжко спокутував свої гріхи. А тих гріхів багато-багато, а найбільше супроти українського народу. Вірність „тирольців сходу", теплою кровю, податком платив за свою неволю український нарід. І величні державні будівлі міністерств і парлямент моглиб багато сказати, як одурювано Австрію і як безжалісно торговано тілом українського народу. А найбільше моглиб про це сказати авдієнційні сальони цісаря Франца Йосифа, і той де нараджувався зі своїми міністрами, і той де приймав ґрафів і князів, і той, де зза пульпіту під вікном відповів на жалі краєвої української депутації за доконувані над українським народом злочини й надужиття: „Альзо майне Геррен".

Минулося. Так, минулося! А чи ми з того дечого навчилися??

Тепер за 1 шілінґа проходите цілі десятки (тепер 42) комнат повних цінних гобелінів, образів, мистецьких виробів, оглядаете дорогі, розкішні меблі, звичайне старомодне залізне ліжко цісаря і подібне цісаревої, можете за кілька шілінґів оглянути і столову заставу і скарбницю.

В „бурґу" приміщені ріжні інституції, а в головній вартівні, де стояла військова сторожа можете відпочати і придивитися духові модо-

Підсумки.

(Допис з Волині.

Коли яканебудь політично-громадська ґрупа віднімається якогось завдання, повинна бути приготована на те, що українське громадянство займе щодо неї відповіднє становище. Рік часу — то для групи досить значний кавалок часу, щоби похвалитися наслідками своєї праці. Особливо, коли заповідалося її багато.

Справді, ґрупа волинських санаторів українського походження, яка нараховувала в своєму складі по обчисленням „Ниви" докторів, професорів, редакторів, інжинірів, банковців, пан-отців то-що, — заповідала голосно устами свойого „ідейного" провідника Певного, що збудує школу, зреформує церкву, розбудує господарче життя, словом, ущасливить Волинь, притягаючи її до добродійств *західньо-европейської культури.*

До переведення цього великого завдання були покликані тільки вибрані з вибраних, мудрі з наймудріших, чесні з найчесніших. Що-правда, ми були привзичаєні до того, що *загальну політику* для всіх українських земель під Польщею переводила завсіди україн. парлям. репрезентація, а ми займалися практичною роботою на місцях. Але мимо того з цікавістю придивлялися до посунень новоповсталої на Волині ґрупи. Щодо мене особисто — признаюся публично, що я вірив, що цій ґрупі дещо вдасться зробити. Справді, обставини склались в такий спосіб, що і волинський воєвода і чолові репрезентанти української санаційної ґрупи були майже „свої люди", бо належали колись до одного українського кабінету міністрів. Крім того, до ґрупи належали такі „аси", як М. Левицький, П. Пилипчук, прот. П. Пащевський й інші бувші українські достойники, яким не можна ні в чому відмовити, бо *не вільно* в ґрунті річи відмовляти, якщо обовязує в життю засада вдячности й признання.

У мене повстав лише сумнів у звязку з тим, що вожди *санаційної* групи відразу зробили небувалий „подвиг" заявляючи, що на Волині, нічого немає": ані культурно-освітньої праці, ані господарчо-кооперативної, ба — навіть народу не має, а є лише якась етнічна маса. Це було дійсно небувалим подвигом, бо *санаційна* група відразу сама себе обезцінювала. Як-що нічого не має, то яка вартість самої групи? *Жадна*, бо контрагент в пару десятків інтеліґентів для противної сторони не уявляв ніякої вартости. Цей контрагент мусів здатися виключно на ласку й добру волю другого чинника, а в цьому заключалась слабість українських санаторів.

Але ми, що стояли поза цею ґрупою, не хотіли утруднювати її положення. Було ясно, що після неґації всього на Волині, санатори з під знаку Певного нічого не осягнуть. Тому мовчали, тим більше, що в гру входила такої ваги справа, як затвердження Статуту Брацтва з кількаміліоновим майном або дальший розвиток української ґімназії.

Переплутав, всі картини санаторам Певний, „теоретик цеї групи. Передовсім, він ні з того ні з цього роспочав скандалічну кампанію проти істнуючих українських орґанізацій та їхніх керманичів. Очевидно, для унаглядненя тези, що на Волині „нічого не має". З керманичів зробив злодіїв, кареровичів, неуків і антидержавників, а з інституцій „політичні станиці". Після цього почав рятувати „загибаючу" українську справу на Волині творенням справжніх вже „політичних плящувек". А наша інтеліґенція, як петрушка, куди її потягнули — туди пішла. Смикнули до „Рідної Хати" — опинилася там; смикнули до „Кредитового Банку" — пішла до Банку; смикнули до Брацтва — пішла до Брацтва; смикнули до Т-ва ім. Лесі Українки — й там вона явилась.

А все це відбувалося під гаслом „волею найкращих синів українського народу". Коли мова про „Просвіту" чи Банк — тоді народу не має, бо є етноґрафічна маса; коли річ зайшла про новотвори — тоді й нарід явився й „кращі сини" його. І не знати, чи більше в цьому глупоти чи шарлатанства? Так чи інакше, але з моментом повстання новотворів вже очевидно було, що програма ущасливлення Волині провалилася остаточно.

Не маючи змоги опертися на здобутий капітал попередніх років, „санатори" змушені були творити новий капітал („новотвори"). Створивши новотвори — змушені були вступити в боротьбу зі старими істнуючими інституціями для позискання тих же „етноґрафічних мас": щоби здобути авторитет і стерти за всяку ціну з лиця землі істнуючі авторитети.

Отже, до сьогодняшнього дня замісць боротися за проголошену програму вони борються з з українським національним рухом на Волині, зневажають його, неґують, ослаблюють. По-людському, школа цих збаламучених людей. Так посміятися над ними, як посміявся Певний, так обернути в ніщо їхні може й добрі наміри; так осмішити їх ельоквенцією буфонади — і найлютіший ворог не потрафить. - (Докінчення буде.)

ців і авт, що проїздять брамами й подвірями цісарського замку. Там можете побалакати і зі старенським емеритом, який вдивляється у вікна цісарських комнат, нарікає на глупу австрійську політику і впевнює вас, що ще вернеться цісарство і колишня Австрія, бо нові держави не зможуть удержатися.

Знаю, що австрійська політика була глупа, але не знаю, чи бажання колись здійсниться. Натомісь чуєте трупа, на якому виросло нове життя, скромніше, але вільніше і справедливіше.

Австрія не живе коштом і кривдою інших народів. Люди працюють пильно і ограничують свої потреби. Ввозять і вуголь і сирівець, вивозять свої вироби, головно скіряні, білля, забавки і меблі. Відень користає дуже богато з побуту чужинців, яких число виносить місячно 30 до 40 тисяч.

Творцям нового ладу, Адлерові і двом його товаришам, вдячна австрійська республика поставила гарні погруддя.

З такими думками й вражіннями та діямантово нарушеною готікою іду на дворець.

Вагони вигідні, куди вигідніші від тих, що ми в них звичайно їздимо. Носії чемні. Ждуть на вас, обсадивши місце. Свисток відзивається точно.

Вінервальд: гарні, іноді артистичні будинки, ум випогоджується. Околиця гарна, є чим забавити очі. Мельк, Дунай і Пехлярн, де бачите праворуч замок, де є мавзолей Фердинанда, архикнязя престолонаслідника, що з його вбивством розгорілась велика війна. Всюди на стаціях рухомі візки з закусками, шоколядою, папіросками. Є і гарячий буфет на пероні. Чемність на кожному кроці — прегарна гармонія культури й інтересу.

(Докінчення буде.)

Сесія Ради Ліги почалася.

З Женеви повідомляють, що в пятницю 30. серпня ц. р. відбулося прилюдне засідання Ради Ліги Націй під проводом предс. Персії Алі Хана Ференді, на якім обговорювано менше важні справи. Визначні державні мужі, як Бріян, Гендерсон і Штреземан ще не прибули до Женеви. Бріяна заступатиме шеф виділу Ліги Націй на Кед'Орсей Массебль, а Гендерсона держ. підсекретар закорд. справ Дальтон.

Звільнювання Надренії починається 15. вересня.

З Берліна повідомляють, що звільнювання Надренії починається 15. вересня ц. р. Англійські і бельгійські війська покинуть Надренію протягом 3-ох місяців. В тому самому часі звільнять французи другу смугу Надренії. Третю покинуть зараз по ратифікуванні пляну Юнга в райхстагу. Німеччина покриє 30 міл. м. окупаційних коштів а решту інші держави.

В Палестині криваві заворушення продовжуються

Англійські війська бються з арабами.

З Льондону повідомляють, що в Сирії, Арабії, Мезопотамії і Зайорданії організуються арабські відділи, які приготовляються перейти до Палестини. Також араби з Геджасу горячково приготовляються до походу на Палестину.

Араби проти декларації Бальфура.

Кожної хвилини може розгорітися повстання арабів проти Англії. Поки-що арабські провідники повідомили англійський уряд, що спокій в Палестині наступить тоді, якщо Палестина отримає конституційний устрій для арабської людности, а декларація Бальфура, що проголосила можливість створення народньої держави для жидів, буде знесена.

Збори в мечетах.

З Баґдаду повідомляють, що в пятницю 30 серпня ц. р., як в дні магометанського свята, по всіх мечетах відбуваються збори вірних. Задумують вислати до англійського уряду ноту з протестом у звязку з кривавими подіями в Палестині.

Проект скликання мандатової комісії.

Віденська преса приносить вісти з Женеви, що число петицій, які вплинули до Ліґи Націй з приводу кривавих подій, щораз більше зростає. Араби теж внесли петицію, в якій домагаються знесення декларації Бальфура. Тому в кругах Ліґи Націй задумують скликати на надзвичайну сесію мандатову комісію, яка обговорила би палестинське питання.

Місто Сафет горить.

З Каіра повідомляють, що в пятницю в Сафет прийшло знову до заворушень. Араби підпалили нафтові підприємства, а опісля інші будинки. Є 9 жидів убитих.

В Яфі і Гайфі заворушення повторилися.

З Бейруту повідомляють, що в пятницю повторилися заворушення в Яфі і Гайфі. Араби напали на урядову будівлю в Гайфі. Англійські моряки при помочі танків розігнали арабів. З Палестини надходять тривожні вісти, що араби далі нападають на жидівські кольонії і нищать їх до тла. З Каіра повідомляють, що 1.500 бедуїнів вирушили з Бар Шеба на північ. Англійське військо заступило їм дорогу і розігнало їх.

В справі школи Шашкевича.

Вже від року тягнеться будова нашої школи ім. Шашкевича і не може дійти до кінця. Минулої осени були виведені мури і поставлений дах, а на весні порішила Міста Рада довершити це діло. Однак зайшли труднощі і робота не є ще покінчена. Треба надіятись, що це станеться за рік.

Очевидно, що такий стан мішав численних родичів, які не знали, чи будова буде в свій час готова і куди прийдеться їм по феріях віддавати своїх дітей на науку. Тому повідомляю ВП. громадян, що будова не буде тепер покінчена, і що науку в школі ім. Шашкевича вестимуть цього року ще дальше в давних будинках: для хлопців при вул. Скарбківській ч. 26., а для дівчат при вул. Вірменській ч. 23.

Ця школа звісна Вам уже від довгих років. Она мала талановитих учителів і учительок, які сповняли щиро і совісно свої обовязки як педагоґи і виховавателі. Певно, що всі діти, які виходили з цієї школи, згадували відтак вдячно своїх учителів і учительок, а гарний діточий хор, який чути було в неділі і свята в церкві, був прилюдним доказом релігійного виховання дітей і привязання їх до свого обряду.

Тому записуйте в цих днях Ваших дітей до своєї школи (вул. Скарбківська ч. 26.), тай осві домляйте і загрівайте до цього інших. Памятай-

те, що тільки в рідній школі найдуть вони таку науку і виховання, які українським дітям потрібні: навчаться любити і цінити свій нарід, свою церкву і своїх українських родичів, і найдуть там щиру опіку. Не допускайте, щоби число дітей у нашій школі зменшувалось, щоби поодинокі кляси стягано або наших учителів редуковано і віддалювано з неї. Нашого населення в місті багато і тому поступаймо вперед і ростім, а не завертаймося взад. Почекаймо на новий будинок ще один рік.

Розуміється, що коли деяким дітям було би задалеко ходити до державної школи ім. Шашкевича в середмісті, то нехай вступають до приватних шкіл Рідної Школи, які є на кождім передмістю

проф. о. Александер Стефанович.
орд. делеґат у Шкільн. Міській Раді.

Дивогляди.

Найгарніша погана.

У американськім місті Буффало міліонер Брюс видав 50.000 дол. на ориґінальну премію: премію жіночої гидоти. Хотів він після стільки світових красунь нагородити якусь найпоганішу жінку, собто осолодити їй гірке життя. Американська преса називає цей ідеал поганої жінки, вибраний знавцями, тільки по імені Бессі. Є це стара панна, схожа зовсім на шимпанса.

Почта раз на три роки.

На Атлянтійськім Океані лежить англійський острів Трістан да Кунга, куди висилають із Льондону почту, коли набереться більше листів і пакетів. Остання почта пішла туди в березні 1927 року, найближча піде весною 1930, бо раніше не виплатиться туди відправляти окремого корабля.

НОВИНКИ

— **Фотограф Янушевич,** вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої), Тел. 5960. 283 7—?

— **Українське Товариство допомоги інвалідам** у Львові прохає нас подати звістку, що львовяне на лікуванні в Черчу склали 20 зол. 35 сот. з льотерії розіграної там на попельничку зроблену з черчанського ґіпсу д-ром Чаплинським. 1 дол. склала окремо на згадану ціль п-ні І. Левицька, що виграла льос.

— **Михайло Голинський** виступить гостинно на сцені львівського міського театру перед своїм виїздом на Радянську Україну не три, як було в нас подано, але два рази, а саме: дня 2. вересня в „Тосці", де співатиме партію Кавардосі і дня 5. вересня в „Аїді", де співатиме партію Радамеса.

— **Львівська темна хроніка.** Нову крамницю з футрами обікрали вчора вломники у найближчім сусідстві вчорашньої при вул. Леґіонів 39; набрали вони шкірок на 7.000 дол. Цього тижня що дня нова крамниця з футрами обікрадена. — Арештували у Львові якогось тихого громадянина з провінції І. Зюлкевича, який має одночасно дві законні жінки в двох ріжних містах. Він є настільки джентельменом, що не хоче виявити їхніх дівочих прізвищ. — Через Лавочне з Мадярщини львівські контрабандисти перевозили шовк у кошиках, на яких був невинний надпис „виноград".

— **Військова служба.** Мін-ство воєнних справ видало розпорядок, щоби всі резервісти, які досі не були на вправах з яких-небудь причин, зголосились до них від 23. вересня до 19. жовтня. Підстаршини підуть на військові вправи від 23. вересня до 19. жовтня.

— **Талант.** У Любліні арештували ґімн. вчителя Куленовіча, одночасно маляря-артиста, який допомагав своїй біді у той спосіб, що підмальовував на векслях чужі підписи, а відтак векслів не викуповував.

— **Ріжні вістки.** Париська поліція дала доручення власникам кін, щоби в „денних оглядах" не давали знимок з гаської конференції, тому, що цим можуть дати привід до демонстрацій публики. — У Ґент помер у 50 р. життя фляндський поет Вестійне, професор університету. — Як стверджує загальна европейська статистика пересічний европеєць живе тепер 60 літ. Перед війною жив 50 літ, в рр. 1830—40 — 35 літ, в 17-ім віці 30, а в 16-ім усього 20 літ. — У Міляно перенесуть зі старого шкільного будинку музей Верді до театру „Ля Скаля"; є там гробниці композитора й його жінки, його рукописи і ріжні памятки. — Синод православної церкви в Польщі відкинув пропозицію маріявітських епископів, які хотіли зеднати оба обряди. — Венізельос вибирається в подорож по европейських столицях. — В околиці Одесси при розкопках віднайдено майстерню для обрібки ріжних металів зперед 2000 літ; також кілька вулиць з фундаментами старинних будівель. — Анґлія мала 19. серпня ще 1,162.300 безробітних. — У Міляно помер 78-літній артист Ендікта Райнбах, що був в останніх роках постійним партнером Елеонори Дузе.

— **З підбігунових тайн.** Маємо новий матеріял до історії людської культури. Данський професор Теркель Матіяссен при співробітництві молодої американської студентки Ляґ вибрались до Ґренляндії для розшуків за слідами первісної культури ескімосів і дійшли в околиці Інуґсук до цікавих вислідів. У глибині двох метрів під землею найдено верству подібну до шарів найдених уже раніше на північнім бігуні в Америці і на Алясці. Найдений матеріял (срібло з деяких посуд) казав би приняти, що є сліди не культури ескімосів, а якась европейська, арабська чи індійська. Д-р Маттіясен є тої гадки, що в країні ескімосів мусіли жити колись европейці і що їхня історія звязана з долею давніх вікінґів. Не є також виключена теорія, що згоджується з вірою одної індійської секти, яка вірить, що первісна колиска людства — раю — була на північнім бігуні, що напротязі століть змінив основно свій клімат. Якщо ескімоси жили колись поруч з европейцями, то ці европейці ріжнились від ескімосів так само як ми нині від мешканців Конґо. Все це питання, над якими вчені думатимуть ще довго. Американська студентка, що приїхала до Ґренляндії з Америки, є донькою професорської пари з університету в Колюмбії.

— **Статистика подруж.** Визначний париський лікар-психольоґ д-р Жабо поставив собі цікаве завдання: простудіювати обставини, серед яких живуть подружі пари в Парижі всіх можливих кляс суспільности. Він присвятив цим студіям кілька літ невтомної праці і знайомився особисто з тисячами подруж. Мав він доступ до аристократичної богеми, переодягався, щоби як робітник або ремісник побувати в хаті середньої міщанської кляси й пролетарської, входив навіть до дільниць, де живуть виключно жиди і чужинці. Таким робом прослідив він 45.000 випадків, маючи допомогу в інформаціях поліції, суду й прослідживаючи історію подружих процесів. Висновки ним зроблені досить цікаві: на 45 тисяч подруж у Парижі 4.170 розведені законно, себ-то нормальних 10 проц. як і в інших столицях. Але в 1130 випадках жінки і в 2340 мущини покинули свою „кращу половину" (себто дім) без ніяких формальностей. У 13.400 випадках подружа було затяжною громадянською війною. 3.400 подруж виглядало назовні щасливо, хоча це не відповідало дійсности. З усієї прослідженої суми д-р Жабо найшов усього 127 пар уповні щасливих, а 13 ідеальних. З цих 13 „винимків" 9 належать до дрібноміщанської кляси, 2 до артистів, а 1 є пара професора й вчительки. Цікаво, чи ця сумна аналіза заохотить ученого д-р Жабо до подружа, бо досі він нежонатий.

— **Жінки в Америці пють.** У Ню Йорку істнує окремий інститут, якого може позаздрити більш усіх інших наша країна з обох боків Збруча: інститут „Кілі", що лікує алькоголіків. Він істнував ще перед уведенням протиалькогольного закону. Тепер його поширюють новими павільонами, призначеними виключно для жінок. Скількість жінок у Спол. Державах, що пє, зростає постійно. Після ріжних звичок перенятих еманципантками від мущин прийшла черга і на нахил до алькоголю. Давніше пили в Америці тільки робітниці, що заливали горілкою своє горе, тепер починають пити жінки купців, промисловців і вільних професій.

— **Французький Голівуд.** У Франції заснували підприємство з капіталом 50 міл. фр., з метою утворити фільмовий промисл на зразок Голівуду на французькій Рівієрі. Між Марсейль і Ніццою виберуть простір, де можна буде побудувати всі потрібні будівлі, згідно з останніми вимогами техніки. Прегарні кліматичні умовини і краєвиди в цій частині Франції промовляли вже не від нині за вибором цього місця, де зрештою й так роблять численні фільмові знимки.

— **Вже появився новий Устав церковних Богослужень на рік 1930,** накладом одинокої священичої кооперативи „Власна Допомога" у Львові, вул. Копникіів 1. І'. пов. При висилці нового Устава пригадує Управа довжникам, щоби заплатили належитости за попередні Устави і шематизм за р. 1927. Залягаючим зі заплатою, Устава на р. 1930 не висилаємо. Члени кооперативи, які зложили повний уділ, одержать Устав по зниженій ціні 2 зол. 25 сот. (Ціна Устава 3 зол., з почтовою пересилкою 3 зол. 25 сот.). Повний уділ членський виносить 20 зол., а вписове 5 зол. — **Управа.** 382 1-1

З театру.

Дебют п. Г. Дмитрашіваної у „Cavalleria rusticana".

Для тих усіх, які знали п. Г. Дмитрашівну ще як молоденьку дівчину перед війною в нашім Музичнім Інституті ім. Лисенка, вчорашній її дебют у міському театрі в ролі Сантуцци (оп. „Cavalleria rusticana") мусів бути милою несподіванкою. Співачка по довших совісних студіях явилася на сцені вже доволі „готовою". Її колись невеличкий матеріял значно розширився і окріп, а всі реґістри стали вирівнані і-за винимком ще найвищих — доволі легко опановані й заокруглені. Сценічно явилася п. Г. Дмитрашівна також уже, як на перший виступ, значно заавансованою і за винимком деяких моментів „ревности", трохи ще „роблених", виявила навіть чимало правдивого сценічного хисту й темпераменту. Особливо коли зважиться, що партія Сантуцци як голосово, так і сценічно не належить до легких, успіх п. Дмитрашівної покажеться ще далеко більший. Мусимо радіти, що у нас у Львові зростає що-року число наших оперних співачок, тільки сумно робиться на душі, коли згадати, що всі вони мусять підпомогати чужу оперну сцену... **Ч. В.**

Дописи.

КАЛУШ. (З документів часу). Філія „Просвіти" в Калуші одержала на днях з повітового старости у відповідь на внесене повідомлення про влаштування музикального вечора письмо того змісту: Starosta powiatowy w Kałuszu Nr. Wid. 3/29. Kałusz, dnia 22. sierpnia 1929 Do Filji Tow. „Proświty" do rąk Dr. Terasa Korytowskiego w Kałuszu. Zgłoszenia przez Zarząd tamt. Filji Tow. „Proświty" o zamiarze urządzenia muzykalno-wokalnego wieczoru 25 b. m. nie uwzględniam i zakazuję jego odbycia z powodu obawy zakłócenia spokoju publicznego. Przeciw temu orzeczeniu wolno wnieść rekurs do Pana Wojewody przez Starostwo w ciągu dni 14 licząc od dnia następnego po doręczeniu. Zgłoszenie rekursu niema mocy wstrzymującej wydanego zakazu. Kierownik starostwa: Kostołowski m. p. Зміст повищого письма не потребує коментаря

рів. Побоюватись „небезпеченьства заклуценя спокою публічнеґо“ на звичайному собі концерті, то справді бодай дивне. П. Костоловський почав свій дебют у калуському старостві оттакими заказами. Можеб так цею справою занялись наші посли?

Зі спортового життя.

X. Запоріжські Ігрища 1929 року

відбудуться в Перемишлі в днях 7. і 8. вересня в конкуренціях: легка атлетика та ручний мяч.

I. Легка атлетика: а) жінки: біг 60 м., гінці 4 × 60 м., стусан кулею, мети диском і ратищем, скоки вгору та вдовжінь; б) мущини: біги 100, 200, 400, 800 та 1500 м. і 5 км., гінці 4 × 100 м., плітки 110 м., скоки вгору, вдовжінь та жердкою, стусан кулею та мети диском і ратищем. Змагуни одержать нагороди та дипльоми.Назву мистця X. Запоріжських Ігрищ одержить той, хто добуде такі найнижчі осяги: А) жінки: біг 60 м. — 8,8 с., гінці 4 × 60 — 36 с., диск — 22 м., ратище — 20 м., куля — 7 м., скок вгору 1,20 м., скок вдовжінь 4,20 м. Б) мущини: біг 100 м. — 11,8 с., біг 200 м. — 23,8 с., біг 400 м. — 56,8 с., біг 800 м. — 2 : 12 с., біг 1.500 м. — 4 : 51 с., біг 5 км. — 18 : 25 с., плітки 110 м. 18 с., гінці 4 × 100 — 48 с., ратище — 44 м., куля — 11,25 м., скок вгору — 1,60 м., скок вдовжінь — 6,10 м., скок жердкою — 2,64 м.

II. Ручний мяч. Зголошення просимо пересилати до дня 4. вересня включно на адресу: Михайло Дунай, Перемишль, вул. Костюшка ч. 3., I. пов. — Змагуни львівських клюбів зволять зголоситися: У. С. С., Львів, вул. Зіморовича ч. 20, на руки д-ра Б. Гнатевича. — Всі змагуни, що приїдуть до Перемишля, одержать безплатно харч та нічліг. — Закликаємо всі руханкові та спортові товариства краю вислати на X. Запоріжські Ігрища своїх змагунів.

Рада Українського Спортового Союзу.

Україна — Погонь I Б.

Змагання цих дружин відбудуться в неділю 1. ц. м. в год. 10·30 передпол. на грищі Цитаделі. Українська одинацятка мусить дати з себе все, аби вийти і з цих змагань переможцем, коли не хоче стратити того морального капіталу, що його здобула в переможній грі з ліґовою Погонею.

Україна II — Зоря.

Змагання цих дружин відбудуться в неділю 1. ц. м. в год. 9. рано на площі Сокола-Батька.

Ропник (Борислав): Погонь (Стрий).

Товариські змагання обох дружин відбудуться цеї неділі (1. ц. м.) в Бориславі в год. 10·30 на грищі „Кадімаг“. Слід сподіватися, що в цих змаганнях з А-клясовою дружиною, якими інтересується ціле наше Підкарпаття, Ропник доложить усіх старань, щоби вдержати свій престіж.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Наталочка. Найдорожша донечка о. Михайла і Марії Олійників — упокоїлася в Бозі дня 25. серпня ц. р. в девятій весні життя. — Похорон відбувся при співучасти всіх довколичних священників дня 26. серпня 1929 р. — В. Ій П.! 403 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Субота, 31-го серпня, г. 7·30 веч. Танковий виступ Дані Дарлінг.
Неділя, 1-го вересня, г. 7·30 веч. „Фавст“. Виступ Хорівна і Качмара.

Малий Міський Театр:
Неділя, 1-го вересня, г. 7·30 веч. „Пігмаліон“. Виступ А. Венгерка.

Кіна.

Аполльо: „Гріх Інґі“.
Кольосей: „Темна справа“ і „Примхи міліонерки“.
Лев: „Самсон і Даліля“.
Люна: „Побратимство крови“.
Маружанка: „Зуза Саксофоністка“.
Оаза: „В проклятому домі“.
Палас: „Дикий чоловік“ і „Розвідка“.
Пан: „Свята брехня“.
Пасаж: „Смертна їзда експресом“ і „Червоношкірий джентельмен“.
Фатаморгана: „Потоптаний квіт“.
Хімера: „Післявоєнний жушина“.
Утіха: „Пат і Паташон, як пасажири на осліп.

Програма радіо.

Неділя 1-го.

Варшава (1411,7). 17·45 Польська музика, орхестра фільгарм.
Познань (334,8). 18·35 Артисти Театру Нового. 19·5 „Ґрафиня“ Монюшки.
Вильно (385). 19·00 Весела програма.
Гельсінгфорс (221,1) 17·20 Серенади.
Бреслав (325). 20·15 Вечір Гайдна.
Лайпціг (259). 14·30 Фортепян. концерт.
Талін (296). 16·30 Концерт. 18·00 Оперета.
Загреб (307). 20·00 „Микола Зрінський“ опера.
Брно (341,7). 20·25 Гайдн-Бетовен.
Льондон (356,3). 20·00 Богослуження. 21·05 Військ. орхестра.
Штутґарт (360). 19·45 „Ґраф Люксембурґ“ Легара.
Гамбурґ (372) 20·00 Легкий концерт.
Франкфурт (390). 17·00 Концерт (Ґріґ).
Берлін (418). 17·00 Дута орхестра.
Стокгольм (436). 20·45 Англійські пісні.
Рим (441). 21·00 „Мадам Батерфляй“.
Лянгенберг (473) 13·00 Легка музика
Прага (487). 16·30 Орхестра.
Міляно (501). 20·30 Концерт. 0·15 Джезбенд.
Відень (516,3). 11·00 Симфонічна орхестра. 15·45 Солісти.
Рига (525). 19·00 Легка музика.
Мюнхен (533). 18·15 Камерний концерт.
Будапешт (550). 17·20 Мадярські пісні. 23·15 Циганська капеля.
Київ (800). 20·00 Концерт у студії.
Москва (826). 18·30 Літер.-муз. вечір.
Ковно (1935). 21.05 Концерт.
Ленінград (1000) 19·00 Муз.-літер. вечір.
Харків (1304). 20·00 Популярний концерт.
Париж (1725). 21·15 Концерт (франц. музика).

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

„Вертеп Наших Днів“ Галактіона Чіпки і Ле—ле. 115 29—?
Глиняни, неділя 1.IX.
Яворів, вівторок 3.IX.
Камінка Струмілова, середа 4.IX.
Радехів, четвер 5.IX.

Наддніпрянський Хор Котка.
Заболотів, неділя 1.IX.
Станиславів, понеділок 2.IX.
Калуш, вівторок 3.IX.
Галич. середа 4.IX.
Болшівці, четвер 5.IX.

Український Театр під дирекцією П. Карабіневича. 93 25—?
Почаїв:
Неділя, 1.IX. „Пташник з Тиролю“.
Понеділок. 2.IX. „Барон Циганів“.
Вишневець:
Вівторок, 3.IX. „Осінні маневри“.
Середа, 4.IX. „Пташник з Тиролю“.
Четвер, 5.IX. „Чесна Сузанна“.
Пятниця, 6.IX. „Барон циганів“.
Шумськ:
Субота, 7.IX. „Осінні маневри“.
Неділя, 8.IX. „Пташник з Тиролю“.
Понеділок, 9.IX. „Чесна Сузанна“.
Вівторок, 10.IX. „Барон циганів“.
Кремянець:
Середа, 11.IX. „Осінні маневри“.
Четвер, 12.IX. „Барон циганів“.

Вписи до мужеськоі доповняючоі фаховоі школи Р. Ш. ім. Грінченка (для термінаторів) у Львові, вул. Городецька ч. 95., яка має повні права публичних шкіл, відбудуться в днях 28, 29, 30. і 31. серпня ц. р. від год. 5—7 по пол. Приймається до вівтого I-оі кляси учеників всіх фахів, до II. і III-оі кл. учеників слюсарського, столярського і шевського фаху. Правильна наука розпічнеться дня 4. вересня ц. р. о год. 5. по пол. 376 3—3

Посвячення пропамятноі таблиці в честь директорки Марії Примівноі, в будинку Українського Інституту для дівчат в Перемишлі, відбудеться у вівторок дня 3. вересня ц. р. (в день отворення шкільного року в гімназії Інституту). Свято попередить панахида в каплиці Інституту. — Комітет для вшанування памяти дир. Примівноі запрошує на це свято всіх бувших інститутов, а також всіх приятелів і знакомих Покійноі, щоби спільно зложили пошану Її тіням. 346 1—1

Присилайте передплату!

Вписи на V. курс мужеських учительських семинарійних курсів „Рідноі Школи“ у Львові відбуваються щоденно від дня 29. серпня ц. р. від год. 10—11 в канцелярії школи при вул. Театинській ч. 10. I. поверх. — **Головна Управа „Рідноі Школи“.** 364

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИК НАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні дамські годинники переробляємо на ручні. 191 27—?

ПРИЙМУ на станцію 2 панночки з ліпшого дому. Родинна опіка. — Інжинірова Пйотровська, Львів, вул. Гофмана ч. 14. 386 2—3

АГЕНТИ. Нагода великих доходів для тих, що працюють в ділі: асекураційнім, льосовім і т. п. Зголоситься у власному інтересі в краківськім готелі у п. дир. Туніса в годинах 9—1 і 3—6. Приняття в неділю, понеділок і вівторок. Вашволюється тих, що зачинають. 379 3—3

ДИКА РОЖА, сольосців з фортепяном Ярославенка 2 зол. 393 1—3

ПРИЙМУ кількох учеників з нижших гімназійних клас. — Відомість Ринок ч. 44, в подвірю, I. поверх, офіцини. — Лотоцька. 393 1—1

ПРИЙМУ львівського хлопця з укінченою 7. класою до науки механічного ремесла. — Ломага, вул. Сенкевича ч. 9. 402 1—3

ПОТРІБНИЙ громадський секретар в одним з провінціональних наших містечок, укваліфікований, свідомий українець. — Зголошуватися письменно або устно в Адміністрації „Діла“ під Д. Д. 283 2—3

КАНЦЕЛЯРІЯ адвоката Д-ра Стронціцького в Ходорові прийме негайно конціпієнта. Платня після умови. 381 2—3

ПАРЦЕЛЯЦІЯ — подільська земля (чорнозем) в дуже догіднім положенню, по ужіркованій ціні в сплатах після умови, негайно до набуття. — Зголошення та запити про близші інформації і услівя слати під „Подільська земля“, до нашої Адміністрації. 384 2—3

МІД ПЧІЛЬНИЙ, абсолютно правдивий, без найменших домішок **купую** в більших і менших кількостях. — Зголошення під „Мід“ до Адміністрації „Діла“. 374 2—?

ПРИЙМУ на станцію учеників. Добрий харч, родинна опіка, гімназія близько. Вул. св. Тереси 2 б. II. поверх. Рудницький. 367 2—3

ЛІСОВИЙ ІНЖИНІР, на державній службі, в корінній Польщі (IX. степень), одружиться з українкою до літ 32, з чорними очима, гарною і посажною. — Поважні зголошення з фотографією до Адміністрації „Діла“ під: Лісовик. 362 2—2

ТОРГОВЕЛЬНІ КУРСИ Й. ГІРШШПРУНГА, вул. Личаківська ч. 34. Вписи на: 1) однорічний, торговельний курс для молодіжи, 2) пiврічний торговельний курс для доросаих, 3) курси стенографії, 4) курси писання на машинах — відбуваються щодня від 9—12-тої і від 3—6-тої. — Початок науки 2.9 ц. р. 351 3—3

ФУТРА оказійно продає і приймає до продажі: „**Універзум**“, Львів, Пасаж Міколяша. 311 5—15

В ДОРІ, звісній кліматично-лічничій оселі — **Пансіонат Олена** отворений цілий рік. Від 15. VIII. ціни знижені. Зголошення до заряду. 281 4—5

ВУГОЛЬ замовляйте тільки в Українському Т-ві „УНА“ в Дрогобичі. — Ціни копальняні. 272 3—3

КОСІВ, пансіонат пані Лукашевської поручає сонішні покої з першорядним удержанням. Від 1. вересня ціни знижені. 259 4-?

ЛІЖКО кухонне 13 зол. Сіткове 40 зл. Скринкове тапіцероване 50 зл. Умивальні 5. Дротяні **Вклади** 27. Матераци 3, подушки 30 зол. **Волосінні** 75. **Отомани** гобелінові 55. **Канапки** розкладані 45 **Буфалки** розкладані 45. **Ліжко** мосяжне 200 зол. **ЗАКС**, Ліндого 6. 213 б 7—7

ПАРОВИЙ БРОВАР У КАЛУШІ поручає свої знамениті вироби пива: експортове, дубельтове, чорне у фляшках і бочках по цінах уніркованих. Заряд бровару. 1996 17—?

БРИЛЯНТИ, також іншу біжутерію купує по високій ціні Домбровскі-Розваженскі, Львів (Готель Жоржа) Академічна 2. 190 27—?

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-р Мирон Вахнянин
ординує від мая до жовтня
в Карльсбаді
Mühlbrunstrasse 9. дім „Wied“.
1494 Тел. 19—91 6—8

Спеціяліст скірних, венеричних недуг і косметики
269 7—?
д-р РОМАН ДОЛЬНИЦЬКИЙ
орд. від 3—6 попол., вул. Глубока 10. партер. — Кварцева лямпа. Дітермія.

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання хитаючихся зубів пльомбування й вийимання зубів, без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. Тел. 65—73.
195 6 10—10

ЛІКАР-ДЕНТИСТ
Д-р С. МІШЕЛЬ
б. лікар дентистичної клініки у Відні повернув і ординує у Львові, — вул. Личаківська ч. 36.
286 4—6

Небувала новина!
Старі плюшеві плащі стануть новими, якщо віддасте їх до
почорнення та толочення на них футряних десенів —
= одинокій фірмі в краю:
М. Волянська
Львів, вул. Собіського, ч. 12.
Телеф. 17—04.
332 2—?

ПЕРШОРЯДНА УКРАЇНСЬКА КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ
МИХАЙЛА СТЕЦЯ
абсольвента заграничного крою
виконує всякі кравецькі роботи солідно і скоро.
ДЛЯ ВСЕЧ. ДУХОВЕНСТВА ВИГОТОВЛЯЮ РЕВЕРЕНДИ, ПАПІСТИКИ, ПЛАЩІ, КОЛПАКИ і ПОКРИТТЯ НА ФУТРА
349 **по найновішим взірцям.** 1—3
Адреса:
ЛЬВІВ, вул. ЗЕЛЕНА, ч. 31.

Памятай!
Пропуклина (кили), це дуже небезпечна недуга, якщо її занедбаєш. Як лиш появиться перший прояв цеї недуги — звернися зараз особисто до винахідника і спеціялісти
патентованих бандажів і опасок
для мущин, жінок та дітей
М. Фрайліха
ЛЬВВ, вул. Городецька, ч. 35. Телефон 71—11.
Сотні людей завдячують цим бандажам цілковитий ратунок, без операції. Свідчать про це золоті медалі, почесний докторат, дипльоми та подяки ВП. лікарів, священиків, всяких достойників, військових та урядовців і т. д. — Кождий учений і фізичний робітник знає, що від 60 літ істнує Фірма Фрайліх та що — здобула вона собі в цій области — як в краю так за кордоном перше, почесне місце!
Для пань жіноча обслуга. 294

ПОЗІР! **ПОЗІР!**
До шановних відбірців цукорків і помадок
ФОРТУНИ НОВОЇ
в її бувшому склепі при вул. Руській ч. 1. — звертаюся отсим з просьбою — купувати ці вироби у мене.
Маю всі сорти і мій склеп є лише кілька кроків віддалений від бувшого склепу „**Фортуни Нової**“.
Громадяне міста Львова! Не попирайте чужих, а підтримуйте лише своїх промисловців і своїх купців!
ІВАН ДЕЙНЕКА
394 1—2 **вул. Руська, ч. 1.**

Витяти! Переховати! Принести!
Чи потребуєте меблів?
Та однак немаєте потрібних грошей!
Не журіться! **Не журіться!**
Відома фабрика меблів „**Фамета**“ дбає про те, щоб **кожний** без поруки за вплаченням дрібного задатку — одержав всякого рода меблі — на сплату навіть до 3-ех літ як: спальні, їдальні, мужеські покої, клюбові і сальонові гарнітури; також окремі меблі як: шафи, ліжка, матераци, фотелі, отомани, канапи до розкладування, бюрове урядження, коци на ліжка, дивани, хідники, диваники перед ліжка по
незвичайно низьких цінах:
„ФАМЕТА“ фабрика меблів С-ка з о. п. Львів
Красицьких 18 а. Українська обслуга!

Ширіть наш часопис!

ШЛІТЬ ЗАМОВЛЕННЯ НА:
ВУГОЛЬ ТА ДРОВА
Ціни копальняні, — догідні услівя 3. міс. вексл. кредиту.
184 10—10
З найлучших горішношлеськ. копалень доставляє скоро та точно —
українська Спілка
„ТИТАН“
ЛЬВІВ, ВАЛОВА 23.

ПЕРЕРОБЛЮВАННЯ, тапіцерованих **меблів,** направа металевих **ліжок,** лякерування на горячо — виконує фабрика **ЗАКС** Ліндого ч. 6. 213 3—3

Гостра зима недалеко!
Не гайтеся із замовленням на **тепле взуття** як **папучі, берлячі** на чоботи, **пантофлі,** чоботи до їзди, полювання і т. п. — в знаній **фабриці, взуття з фільцу і шкіри:**
Теофіля Процишина
Львів, вул. Вроновських ч. 4. -- Телефон 59-88.
З провінції надіслати відрисовану стопу
242 в описом бажаної сорти. 3—?

ФУТРА мужеські і дамські, готові як також всяк перерібки, найдешевше і солідне викінчення — поручає:
Склад і робітня футер **К. Цвинара**
ул. Крива 10. **Львів — Руська 18**
(коло Гіпот. Банку). 160 4—?

Людоїди, дикуни і варвари
не потребують знати:
„Правила доброго поведення“
(Bon ton)
Всім іншим, головно молоді, поручаємо цю книжку проф. Л. Бачинського. 120 ст. 60 обр. 4 зол. у всіх
378 книгарнях. 2—2

ГУЦУЛЬСЬКЕ МИСТЕЦТВО
СПІЛКА З ОБМ. ПОР. В КОСОВІ.
Одинока фірма в краю, що **виробляє стилеві килими на оригінальних гуцульських орнаментах** наших славних артистів з красної і фабричної вовни. — **Доставляє** рівнож на догідних услівях: **портієри, капи на ліжка, ліжники,** артистичні гуцульські деревляні
273 вироби. 6—?

8 зол. **ПЕРСТЕНЕЦЬ** 8 зол.
в 14-карат. золота з рубіном тільки у
Б. ҐРИНБЕРҐ, Сикстуська 4. Т. 59-22

Дешево виправи
студентські:
КОВДРИ від . . . зол. 25·—
КОЦИ від . . . . зол. 12·—
МАТЕРАЦИ, подушки, сінники ліжка складані.
Дивани, фіранки, простирала і пошевки — поручає знаний магазин постелі
В. ІЖИЦЬКОГО
Львів, Коперника 3. Тел. 6-00·
245 10—22

ЖУРНАЛИ
ВЗОРИ
КРОЇ
МАНЕКІНИ
Р. ЛЯНДАВ
Львів, вул. Чарнецького ч. 3.

Свій до свого! **Одинока лучба зі світом!**
Український Торговельний Дім
ДОРОЖОВЕЦЬ І ЗАТЕЙ
Львів, Чарнецького ч. 3, телефон 6-74.
ПОРУЧАЄ
Радіо--апарати
для Всечеснішого Духовенства, ВП. Учительства, для Хв. Кооператив, Читалень, Касинових Товариств і др.
Продаємо за готівку і на сплати до 1 року при одержаню 25% продажної ціни в готівці. — Наші 1—8 лямпові апарати виконані після найновіших заграничних взірців. **Ціна за комплет** — (батерія анодова акумулятор, голосник, пара слухавок, антена) почавши від 250 зол.
Крім цього поручаємо:
Жарівки до мешкань, бюр, та церков зісвітляними хрестами в жарівках та всілякі арматури. — **Набиваємо** акумулятори. — **Направляємо** і продаємо ріжні части до Радіо-апаратів. — **Переводимо** електричні інсталяції.
205 3—?

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Виданнича Спілка „Діло“.
З друкарні Виданничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.